

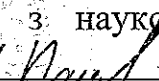
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Полтавський державний медичний університет

Науковий відділ

Кафедра філософії та суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор ЗВО з наукової роботи,
професор І. Кайдашев

« 8 » травня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи академічної доброчесності та антикорупція

(повна назва освітнього компонента)

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина», «Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я», «Біологія»

Галузі знань: **22 – Охорона здоров'я, 09 - Біологія**
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності: **222 – Медицина, 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія, 229 – Громадське здоров'я, 091 – Біологія та біохімія**
(шифр і назва спеціальності)

Робоча програма освітнього компонента «Основи академічної доброчесності та антикорупція» для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина», «Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я», «Біологія».

Розробники:

к.пед.н., завідувач аспірантурою наукового відділу Мороховець Г. Ю.;

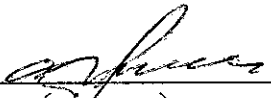
д.мед.н., професор, проректор з наукової роботи Кайдашев І.П.;

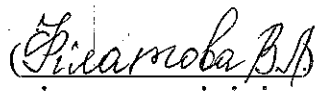
викладач кафедри філософії та суспільних наук Біланов О.С.

Робоча програма освітнього компонента «Основи академічної доброчесності та антикорупція» затверджена на засіданні Вченої ради Університету

Протокол № 8 від «8» травня 2024 року

Учений секретар

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Освітній компонент «Основи академічної доброчесності та антикорупція» є складовою освітньо-наукових програм підготовки фахівців за третім рівнем вищої освіти з *галузей знань* 22 — Охорона здоров'я, 09 — Біологія, *спеціальностей*: 222 — Медицина, 221 — Стоматологія, 228 — Педіатрія, 229 — Громадське здоров'я, 091 — Біологія та біохімія.

Освітній компонент є *нормативним*.

Викладається у 2 семестрі 1 року навчання в аспірантурі в обсязі — 90 год. (3 кредити ECTS) зокрема: лекції — 10 год., семінарські заняття — 26 год., самостійна робота — 54 год. У курсі передбачено 2 змістові модулі.

Завершується освітній компонент — заліком.

Зміст освітнього компонента. Освітній компонент «Основи академічної доброчесності та антикорупція» є базовим у підготовці здобувачів третього освітньо-наукового рівня. Освітній компонент складається із лекційних та семінарських занять, на яких будуть висвітлені питання законодавчого забезпечення питання академічної доброчесності та феномену корупції, його політичних, економічних, правових аспектів. Значна увага приділена питанням дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками, здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні, академічній відповідальності за порушення академічної доброчесності, міжнародним проектам сприяння академічній доброчесності, міжнародним стандартам у сфері запобігання та протидії корупції, антикорупційній стратегії та антикорупційному законодавству України.

Місце освітнього компонента (в структурно-логічній схемі підготовки здобувачів відповідного напрямку). Освітній компонент «Основи академічної доброчесності та антикорупція» є базовим у циклі загальнонаукової підготовки третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за циклами наведено нижче.

Цикли підготовки в аспірантурі:

1. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями:

НК 1 Історія та філософія науки

НК 2 Основи академічної доброчесності та антикорупція

НК 3 Педагогіка та психологія вищої освіти та психологія спілкування

ВК 1 Теорія пізнання у біомедицині

ВК 2 Інтегративна біологія

ВК 3 Історія української державності

2. Цикл мовних освітніх компонент (здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи українською та іноземною мовами):

НК 4 Курс англійської мови наукового спілкування

НК 5 Українська мова професійного спрямування

ВК 4 Корективний курс англійської мови

ВК 5 Англійська мова (прогресивний рівень)

3. Цикл набуття універсальних навичок дослідника:

НК 6 Методологія наукового та патентного пошуку та біоетика

НК 7 Медична статистика та біоінформатика

НК 8 Цифровізація вищої освіти і досліджень у галузі охорони здоров'я

ВК 6 Молекулярна біологія

ВК 7 Клінічна імунологія та алергологія

ВК 8 Основи профілактики і терапії впливу гострого та хронічного стресу на ментальне здоров'я

ВК 9 Клінічна епідеміологія

4. Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки:

НК 9 Трансляційна медицина

НК 10 Практика викладання фахових дисциплін

НК 11 Сучасні методи лабораторних та інструментальних досліджень

Вибіркові компоненти

Зв'язок з іншими компонентами. Місце освітнього компонента визначається його структурно-логічним зв'язком з іншими компонентами, зокрема методологією наукового і патентного пошуку та біоетикою, медичною статистикою та біоінформатикою, іншими.

Мета освітнього компонента – ознайомлення здобувачів ступеня доктора філософії із загальними питаннями та сутністю авторського права, вивчення основних принципів академічної доброчесності у середовищі закладу вищої освіти, основи державної антикорупційної політики України, а також засади нормативно-правового забезпечення боротьби з корупцією в Україні.

Завдання освітнього компонента – формування у аспірантів системи науково-теоретичних знань про систему авторського права, формування у здобувачів нульової толерантності до корупції та закріплення засад доброчесності.

В результаті вивчення освітнього компонента здобувач ступеня доктора філософії повинен

знати:

- етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності;
- норми законодавства про авторське право;
- види порушень академічної доброчесності;
- сутність академічної відповідальності;
- поняття корупції як економічного, політичного, правового та культурного явища, його природи, соціальної бази виникнення та поширення;
- природу, соціальну базу виникнення та поширення корупції;

вміти:

- створювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- використовувати технічні засоби для перевірки текстових документів на наявність неправомірних запозичень;
- оформляти документи, що засвідчують авторство наукової публікації (експертні заключення, авторські довідки, авторські договори, інформовані згоди);

- застосовувати механізми повідомлення про корупцію, спеціальних перевірок тощо;

- розпізнавати прояви корупції та недоброчесності у робочому середовищі.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують здобувачі ступеня доктора філософії

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

У змістовий модуль I (ЗМ1) входять теми 1 - 4,

у змістовий модуль II (ЗМ2) – 5-8.

Оцінювання за формами контролю:

	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	61	<i>61</i>	<i>122</i>
Максимум	100	100	200

Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 122 бали*, для одержання іспиту обов'язково *перескладання поточного контролю та/або індивідуальної самостійної роботи.*

При цьому, кількість балів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою

При цьому, кількість балів:

0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;

80-118 відповідає оцінці «незадовільно»;

122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);

130-138 відповідає оцінці «задовільно»;

140-158 відповідає оцінці «добре»;

160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);

180-200 відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності:

За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою	
A	180-200	5	відмінно
B	160-178	4	добре
C	140-158		
D	130-138	3	задовільно
E	122-128		
Fx	80-118	2	не задовільно
F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінарські	С/Р
Змістовий модуль 1. Основи академічної доброчесності				
	Вступ.			
1	Тема 1. Академічна доброчесність у середовищі закладу вищої освіти: правовий та етичний аспекти	2	2	6
2	ТЕМА 2. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності.	2	2	6
3	ТЕМА 3. Проблеми етики наукових публікацій.	2	4	6
4	ТЕМА 4. Запобігання порушенням академічної доброчесності.	-	4	8
ВСЬОГО ЗА МОДУЛЕМ		6	12	26
Змістовий модуль 1. Антикорупція				
	Вступ.			
5	Тема 5. Феномен корупції: типи та види, теорії походження та причини корупції. Наслідки корупції. Корупція в українському та глобальному вимірах	2	2	6
6	Тема 6. Нульова толерантність до корупції. Роль громадян у затвердженні стандартів доброчесної поведінки в суспільстві. Антикорупційна політика України. Міжнародний досвід щодо запобігання та протидії корупції.	2	4	8
7	Тема 7. Антикорупційна реформа в Україні. Суб'єкти антикорупційної діяльності та антикорупційне законодавство. Система антикорупційних органів в Україні. Методи запобігання корупції. Окремі аспекти функціонування уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції	-	4	6
8	Тема 8. Профільні інструменти запобігання і боротьби з корупцією в Україні. Декларування. Антикорупційні програми. Антикорупційні програми. Уповноважені з питань запобігання та виявлення корупції. Антикорупційна експертиза	-	4	6
ВСЬОГО ЗА МОДУЛЕМ		4	14	26
ЗАЛК		-	2	-
УСЬОГО		10	26	54

Загальний обсяг 90 год¹, в тому числі:

Лекцій – 10 год.

Семінарські заняття – 26 год.

Самостійна робота – 84 год.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

ТЕМА 1. Академічна доброчесність у середовищі закладу вищої освіти: правовий та етичний аспекти. (10 год.)

Лекція 1. Поняття академічної доброчесності (2 год.)

Поняття про академічну доброчесність.

Принципи дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні.

Нормативні документи, що присвячені академічній доброчесності.

Порушення академічної доброчесності.

Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності. Види академічної відповідальності.

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Основа конституційного регулювання наукової творчості

Суб'єктивні авторські права (особисті немайнові та майнові).

Право на недоторканність твору

Місце наукової етики у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти.

Міжнародні проекти сприяння академічній доброчесності.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Поняття академічної доброчесності.
- 2) Нормативні документи, що присвячені академічній доброчесності.
- 3) Види порушень академічної доброчесності.
- 4) Види академічної відповідальності.
- 5) Суб'єктивні авторські права.

Семінарське заняття (2 год.):

1.1. Принципи дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками.

1.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні.

1.3. Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти.

1.4. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Конституційне регулювання наукової творчості.

Законодавче забезпечення наукової діяльності.

Міжнародні проекти сприяння академічній доброчесності.

Рекомендована література:

1. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 11.10.2017 № 2148-19. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
2. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 05.12.2012 № 5460-17 – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>.
3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність: практичний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2022. – 24 с.
5. Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті : Україна 2017 / переклад з англ. – Інститут розвитку освіти. – К.; Таксон, 2017. – 184 с.
6. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект : [моногр.] / Роман Богданович Шишка. – Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 368 с.
7. Етичний кодекс ученого України // Бюл. Вищ. Атестац. Комісії України. – 2010. – № 2. – С. 2 – 5.
8. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 13 груд. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 62.
9. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII // Відом. Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

ТЕМА 2. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності (10 год.).

Лекція 2. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності (2 год.)

Плагіат: проблеми виявлення та засоби попередження.

Досвід європейських країн боротьби з плагіатом

Огляд систем виявлення текстових запозичень.

Найпоширеніші методи приховування плагіату та проблеми їх виявлення.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Принцип роботи технічних систем з виявлення неправомірних текстових запозичень.
- 2) Алгоритми пошуку запозичень у технічних системах виявлення плагіату.
- 3) Що таке «біржа копірайтингу»?
- 4) Які безкоштовні технічні системи виявлення неправомірних запозичень використовуються для перевірки наукових публікацій.

Семінарське заняття (2 год.):

2.1. Системи виявлення текстових запозичень.

2.2. Технічні аспекти виявлення текстових запозичень.

2.3. Алгоритми пошуку запозичень у технічних системах виявлення плагіату.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Досвід європейських країн боротьби з плагіатом

Рекомендована література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.
2. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність: практичний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2022. – 24 с.
3. Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті : Україна 2017 / переклад з англ. – Інститут розвитку освіти. – К.; Таксон, 2017. – 184 с.
4. Шипка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-

правовий аспект : [моногр.] / Роман Богданович Шипка. – Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 368 с.

5. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 13 груд. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 62.

ТЕМА 3. Проблеми етики наукових публікацій (6 год.)

Лекція 3. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності (2 год.)

Етика наукових публікацій.

Поняття авторства.

Етична відповідальність за зміст наукових публікацій.

Відповідальність автора публікацій.

Відповідальність редакції, головного редактора, рецензентів наукових видань.

Розкриття потенційних конфліктів інтересів.

Наукові порушення і авторське право: самоплагіат, шахрайство, фабрикація, фальсифікація і плагіат.

Процедура рецензування наукових публікацій.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Відкриті електронні архіви.
- 2) Розкрийте поняття «авторство» наукової публікації.
- 3) Що таке фабрикація, фальсифікація і плагіат?

Семінарське заняття (4 год.):

1.1. Етика наукових публікацій. Відповідальність автора публікацій.

1.2. Відповідальність редакції, головного редактора, рецензентів наукових видань.

1.3. Наукові порушення і авторське право: самоплагіат, шахрайство, фабрикація, фальсифікація і плагіат.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Види порушень права на авторське ім'я.

Норми авторського права в Цивільному кодексі України.

Право на оприлюднення й право на відкликання твору.

Ліцензійні умови публікацій наукових статей у журналах.

Право на присвячення твору (самостійне та субсидіарне).

Право на титулізацію.

Право на використання твору.

Спеціальні суб'єктивні авторські права.

Рекомендована література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.
2. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність: практичний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2022. – 24 с.
3. Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті : Україна 2017 / переклад з англ. – Інститут розвитку освіти. – К.; Таксон, 2017. – 184 с.
4. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект : [моногр.] / Роман Богданович Шишка. – Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 368 с.
5. Етичний кодекс ученого України // Бюл. Вищ. Атестац. Комісії України. – 2010. – № 2. – С. 2 – 5.
6. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 13 груд. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 62.

ТЕМА 4. Запобігання порушенням академічної доброчесності (6 год.)

Семінарське заняття (2 год.):

- 1.1. Процедура встановлення фактів порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності.
- 1.2. Функції комісій з питань академічної доброчесності закладів вищої освіти. Порядок виявлення та встановлення фактів академічної недоброчесності.
- 1.3. Процедура встановлення фактів порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності.

Завдання для самостійної роботи (8 год.):

*Етичний кодекс ученого України. Етичний кодекс лікаря України.
Несанкціонована співпраця.
Дисциплінарна відповідальність за порушення академічної доброчесності.
Текстові документи, що підлягають перевірці на наявність фактів неправомірних запозичень.*

Рекомендована література:

1. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 13 груд. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 62.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.
3. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність: практичний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2022. – 24 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АНТИКОРУПЦІЯ

ТЕМА 5. ФЕНОМЕН КОРУПЦІЇ: ТИПИ ТА ВИДИ, ТЕОРІЇ ПОХОДЖЕННЯ ТА ПРИЧИНИ КОРУПЦІЇ. НАСЛІДКИ КОРУПЦІЇ. КОРУПЦІЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ТА ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРАХ (10 год.)

Лекція 4. Поняття академічної доброчесності (2 год.)

Змістовне навантаження категорії «корупція» та причини її виникнення в Україні

Контрольні запитання та завдання:

- 1) За яких умов виникає взаємний інтерес корупційного характеру влади і громадянина?
- 2) Найбільш характерні поширені форми прояву корупції у наш час.
- 3) Небезпека корупційних проявів у владних структурах із застосуванням адміністративного ресурсу.
- 4) Характерні особливості дрібної (повсякденної) корупції та високорівневої (великої, елітарної) корупції.
- 5) Бюрократичний «рекет».

Семінарське заняття (2 год.):

1.1. Міжнародний досвід функціонування антикорупційних систем.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Поширені форми прояву корупції: хабарництво, підкуп державних і громадсько-політичних діячів, чиновників, незаконний протекціонізм та ін.

«Політична корупція».

Корупція в Україні з позицій кримінального права.

Рекомендована література:

1. Про запобігання корупції: Закон України № 1700VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/170018>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 - 2017 роки». Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>

4. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія / І. В. Басанцов, О. О. Зубарева. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 113 с. ISBN 978-966-657-668-5
5. Адміністративно-правові проблеми протидії корупції в Україні: монографія / В.Я. Настюк, В.В. Белевцева, О.В. Клок; за заг. ред. В.Я. НАстюка. – Харків: Право, 2017. – 2016 с.

ТЕМА 6. НУЛЬОВА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО КОРУПЦІЇ. РОЛЬ ГРОМАДЯН У ЗАТВЕРДЖЕННІ СТАНДАРТІВ ДОБРОЧЕСНОЇ ПОВЕДІНКИ В СУСПІЛЬСТВІ. АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ (14 год.)

Лекція 5. АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ (2 год.)

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Корупційне правопорушення у Кримінальному кодексі України (далі – КК України) та Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).
- 2) Грубе порушення законодавства про працю.
- 3) Декларування недостовірної інформації.
- 4) Службові особи в Україні, які займають особливо відповідальне становище.

Семінарське заняття (4 год.):

- 1.1. Світовий досвід антикорупційної практики.
- 1.2. Рекомендації, надані Групою держав проти корупції (GRECO) в Україні.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Особливості організації антикорупційної діяльності у США, Австрії, Ізраїлю, Великобританії, Німеччини, Швейцарії.

Рекомендована література:

1. Про запобігання корупції: Закон України № 1700VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/170018>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 -

- 2017 роки». Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
  4. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія / І. В. Басанцов, О. О. Зубарева. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 113 с. ISBN 978-966-657-668-5
  5. Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007–2009, 2011.
  6. Адміністративно-правові проблеми протидії корупції в Україні: монографія / В.Я. Настюк, В.В. Белєвцева, О.В. Клок; за заг. ред., В.Я. НАстюка. – Харків: Право, 2017. – 2016 с.

Тема 7. Антикорупційна реформа в Україні. Суб'єкти антикорупційної діяльності та антикорупційне законодавство. Система антикорупційних органів в Україні. Методи запобігання корупції. Окремі аспекти функціонування уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції (10 год.)

Семінарські заняття (4 год.):

1.1. Система антикорупційних органів в Україні. Стандарти протидії адміністративним корупційним правопорушенням.

1.2. Порядок організації проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

1.3. Напрями діяльності Національного агентства із запобігання корупції.

1.4. Правила етичної поведінки посадовців відповідно за Закону України «Про запобігання корупції».

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Система антикорупційних органів в Україні. Методи запобігання корупції.

Функціонування уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції.

Рекомендована література:

1. Про запобігання корупції: Закон України № 1700VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/170018>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 - 2017 роки». Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
4. Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007–2009, 2011.
7. Адміністративно-правові проблеми протидії корупції в Україні: монографія / В.Я. Настюк, В.В. Белевцева, О.В. Клок; за заг. ред.. В.Я. НАстюка. – Харків: Право, 2017. – 2016 с.

Тема 8. Профільні інструменти запобігання і боротьби з корупцією в Україні. Декларування. Антикорупційні програми. Антикорупційні програми. Уповноважені з питань запобігання та виявлення корупції. Антикорупційна експертиза (10 год.)

Семінарські заняття (4 год.):

- 1.1. Фінансові зобов'язання декларантів.
- 1.2. Антикорупційні програми.
- 1.3. Залучення громадянського суспільства до процесів посилення прозорості.
- 1.4. Обмеження щодо використання службового становища.
- 1.5. Спеціальна перевірка щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Обмеження щодо роботи близьких осіб.

Обмеження щодо суміщення та сумісництва.

Декларування майна, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру.

Урегулювання конфлікту інтересів.

Звільнення у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційні правопорушення.

Модельний Кодекс поведінки посадових осіб, уповноважених на підтримання правопорядку, запропонований Організацією Об'єднаних Націй у 1979 році, Резолюція 34/169 від 17.12.1979 р.

Пакти доброчесності при здійсненні державних закупівель.

Рекомендована література:

1. Про запобігання корупції: Закон України № 1700VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/170018>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 - 2017 роки». Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
4. Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007–2009, 2011.
8. Адміністративно-правові проблеми протидії корупції в Україні: монографія / В.Я. Настюк, В.В. Белевцева, О.В. Клок; за заг. ред.. В.Я. НАстюка. – Харків: Право, 2017. – 2016 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 13 груд. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 62.
2. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 11.10.2017 № 2148-19. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
3. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 05.12.2012 № 5460-17 – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
4. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
5. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII // Відом. Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96..pdf>
7. Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень. Режим доступу: <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a629d359>
8. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти. Режим доступу: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf
9. Лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18>
10. Адміністративно-правові проблеми протидії корупції в Україні: монографія / В.Я. Настюк, В.В. Белевцева, О.В. Клок; за заг. ред.. В.Я. Настюка. – Харків: Право, 2017. – 2016 с.
11. Про запобігання корупції: Закон України № 1700VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/170018>
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 - 2017 роки». Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

13. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>

14. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія / І. В. Басанцов, О. О. Зубарева. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 113 с. ISBN 978-966-657-668-5

15. Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007–2009, 2011.

Додаткова:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.

2. Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті : Україна 2017 / переклад з англ. – Інститут розвитку освіти. – К.; Таксон, 2017. – 184 с.

3. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект : [моногр.] / Роман Богданович Шишка. – Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 368 с.

4. Етичний кодекс ученого України // Бюл. Вищ. Атестац. Комісії України. – 2010. – № 2. – С. 2 – 5.

5. Стадний Є. Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах / Єгор Стадний ; Проект сприяння академ. доброчесності в Україні. – 2017. – 18 с. – Режим доступу : <https://drive.google.com/file/d/0ByYt3wkv0LOAd282OEtWaTJwX1U/view>.

6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). – Режим доступу : <http://www.saiup.org.ua/>

ПИТАННЯ НА ЗАЛК

- 1) Поняття академічної доброчесності.
- 2) Нормативні документи, що присвячені академічній доброчесності.
- 3) Види порушень академічної доброчесності.
- 4) Види академічної відповідальності.
- 5) Суб'єктивні авторські права.
- 6) Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності. Види академічної відповідальності.
- 7) Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.
- 8) Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти.
- 9) Основа конституційного регулювання наукової творчості
- 10) Суб'єктивні авторські права (особисті немайнові та майнові).
- 11) Право на недоторканність твору.
- 12) Міжнародні проекти сприяння академічній доброчесності.
- 13) Принцип роботи технічних систем з виявлення неправомірних текстових запозичень.
- 14) Алгоритми пошуку запозичень у технічних системах виявлення плагіату.
- 15) Що таке «біржа копірайтингу»?
- 16) Які безкоштовні технічні системи виявлення неправомірних запозичень використовуються для перевірки наукових публікацій.
- 17) Етична відповідальність за зміст наукових публікацій. Розкриття потенційних конфліктів інтересів.
- 18) Наукові порушення і авторське право: фабрикація, фальсифікація і плагіат.
- 19) Процедура рецензування наукових публікацій.
- 20) Порядок виявлення та встановлення фактів академічної недоброчесності.
- 21) Процедура встановлення фактів порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності.
- 22) Види порушень права на авторське ім'я.
- 23) Норми авторського права в Цивільному кодексі України.
- 24) Право на оприлюднення та право на відкликання твору.
- 25) Право на присвячення твору (самостійне та субсидіарне).
- 26) Право на титулізацію.
- 27) Право на використання твору.
- 28) Спеціальні суб'єктивні авторські права.
- 29) Специфіка феномену «корупція».
- 30) Причини корупційних проявів в Україні.

- 31) Поняття й ознаки адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією.
- 32) Причини й умови поширення корупції в Україні.
- 33) Різновиди адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією.
- 34) Сучасні тенденції застосування правових засобів протидії корупційним правопорушенням.
- 35) Конституція України: норми запобігання і протидії корупції.
- 36) Антикорупція та економічна безпека держави.
- 37) Концепція подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності» (Указ Президента від 11 вересня 2006 р. № 742/2006).
- 38) Строки перебування на посадах, діяльність на яких пов'язана з підвищеними корупційними ризиками.
- 39) Функції Національного агенства з питань запобігання корупції.
- 40) Адміністративно-правовий механізм протидії корупційним правопорушенням.